

Saksfremlegg

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
		Kommunestyre

Rus- og alkoholpolitisk handlingsplan Hustadvika kommune 2026-2028

Kommunedirektørens innstilling

Kommunestyret vedtar Rus- og alkoholpolitisk plan for Hustadvika kommune 2026-2028

Sammendrag

Det er utarbeidet forslag til Rus – og alkoholpolitisk plan for Hustadvika kommune for perioden 2026-2028.

Planen skal være kommunens styringsdokument innen Rus- og alkoholpolitiske spørsmål. Planen gir mål, strategier og prioriterte tiltak for planperioden. Planen bygger på kommuneplanens samfunnsdel, nasjonale føringer og kommunens utfordringsbilde.

En arbeidsgruppe bestående av to representanter fra Mestring, Kommuneoverlege og Folkehelserådgiver har utarbeidet planen. Kommunedirektørens ledergruppe har vært styringsgruppe, og Rusgruppen i Hustadvika kommune har vært referansegruppe for arbeidet med planen. Rusgruppen har to ganger underveis fått orientering om planen, og fikk mulighet til innspill til planutkastet før det ble sendt til Formannskapet. Hustadvika vidaregåande skole benyttet seg av muligheten og sendte skriftlig tilbakemelding til arbeidsgruppen. Deres innspill ble delvis tatt inn i planen før den ble sendt til offentlig høring.

Formannskapetets vedtok 05.05.26, i sak PS 19/2026, å sende planforslaget ut på høring. Høringsfristen ble satt til 27.05.26. I høringsperioden ble planen gjort kjent for kommunale råd. Planen lå også ute på kommunens hjemmeside.

I Høringsperioden kom det inn fire uttalelser til planen. Uttalelsene er vedlagt saken i sin helhet. Det samme gjelder arbeidsgruppens vurderinger og tilbakemeldinger.

Saksopplysninger

Bakgrunn for planen

Arbeidet med rus- og alkoholpolitisk plan er forankret i kommunal planstrategi 2024-2027, der det ble vedtatt at planen skal utarbeides i inneværende periode.

Hovedmålet med en Rus- og alkoholpolitisk plan er ifølge vedtatt planstrategi:

«Å forebygge og motvirke avhengighet og negative konsekvenser av rusmiddelbruk, og å fremme en strukturert og helhetlig innsats på området. Rusmiddelproblemene er sammensatte, derfor må en slik plan være både tverrfaglig og tverretatlig, og omfatte alle sider av kommunens rusmiddelarbeid. Dette innebærer å ivareta alle typer forebyggende tiltak som bevillingspolitikk, folkehelsearbeid, informasjonstiltak og holdningsskapende arbeid, samt oppfølging og rehabilitering av rusmiddelmisbrukere».

Formannskapet vedtok 14.10.25, i sak 53/2025, at planen skal legges fram for politisk behandling i løpet av 2026.

Lovgrunnlag:

Kommunen har ansvar for å føre en ansvarlig og helhetlig rusmiddelpolitikk, jf. alkoholloven § 1-7d. En rus- og alkoholpolitisk handlingsplan skal bidra til å forebygge rusproblemer, sikre ansvarlig alkoholhåndtering og fremme folkehelse og trygghet i lokalsamfunnet. Planen skal også være et styringsverktøy for kommunens arbeid innen forebygging, behandling og regulering av rusmiddelbruk.

Planen består av:

- Kunnskapsgrunnlag (status og utfordringer)
- Innsatsområder

- Handlingsdel med strategier og tiltak
- Lenke til retningslinjer for salgs- og skjenkebevillinger

Formannskapetets vedtok 05.05.26, i sak PS 19/2026, å sende planforslaget ut på høring. Høringsfristen ble satt til 27.05.26. I høringsperioden ble planen gjort kjent for kommunale råd og planen lå ute på kommunens hjemmeside.

I Høringsperioden kom det inn fire uttalelser til planen. Uttalelsene er vedlagt saken i sin helhet. Det samme gjelder arbeidsgruppens vurderinger og tilbakemeldinger.

Kunnskapsgrunnlag

Planforslaget bygger på kommunens folkehelseoversikt, Ungdata-undersøkelsen og nasjonale tall og statistikk fra folkehelseinstituttet knyttet til rusbruk og skjenkevirkksomhet.

Arbeidsprosess og medvirkning

Planarbeidet har vært organisert som prosjekt med kommunedirektøren som prosjekteier og kommunedirektørens ledergruppe som styringsgruppe. Arbeidsgruppen har bestått av to representanter fra Mestring, kommuneoverlege og rådgiver folkehelse.

Rusgruppa, som er en tverrfaglig sammensatt gruppe av ansatte i Hustadvika kommune, politiet, Hustadvika vidaregåande skole og NAV, har vært referansegruppe. Gruppen har blitt orientert om arbeidet to ganger og fått mulighet til innspill på forslag til ferdig plan. Hustadvika vidaregåande skole benyttet seg av muligheten og sendte skriftlig tilbakemelding til arbeidsgruppen. Deres innspill ble delvis tatt inn i planen før den ble sendt til offentlig høring.

Saksbehandler har, etter at planen ble lagt ut til offentlig høring, orientert om planen i:

- Ungdomsrådet
- Eldrerådet
- Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Etter høringsrunden har arbeidsgruppen har tatt uttalelse fra eldrerådet og Astrid Eliassen til etterretning og tatt inn et nytt tiltak under punkt 4.7, strategi 8 om å bevare eksisterende lavterskeltilbud som finnes i kommunen fra før.

Arbeidsgruppen har også endret ordlyden i punkt 4.7, strategi 8, kulepunkt 2 slik at ordlyden samsvarer med Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne sitt forslag.

I møtet i Formannskapet 05.05.26 ble det påpekt at det manglet en forklaring til figuren som viser drikkemønster etter alder. Forklaring til figuren er nå lagt inn og det er vist til kilde.

Alle høringsuttalelser, med kommentarer fra arbeidsgruppen er lagt med som vedlegg i saken.

Vurdering

Kommunedirektøren vurderer at Rus- og alkoholpolitisk plan for Hustadvika kommune 2026-2028 gir en tydelig retning for kommunens rus- og alkoholpolitikk i planperioden. Planen balanserer hensynet til folkehelse, forebygging og næringsinteresser på en forsvarlig måte.

Økonomiske konsekvenser

Tiltak som er foreslått i handlingsdelen, bortsett fra en eventuell SLT – organisering av det forebyggende arbeidet, er tiltak som kommunen kan klare innenfor eksisterende rammer. Forslag til tiltak ut over dette vil kunne medføre økonomiske konsekvenser.

Eventuelle budsjettmessige prioriteringer må behandles i forbindelse med Handlings- og økonomiplanen (HØP).

Klima og miljøkonsekvenser

Vedlegg:

- 1 Rus- og alkoholpolitisk handlingsplan
- 2 Oversikt over innkomne høringsuttalelser til Rus- og alkoholpolitisk handlingsplan for Hustadvika kommune 2026-2028, med kommentarer fra arbeidsgruppen